

DOI: <https://doi.org/10.15276/ict.01.2024.21>

УДК 004.414.32; 821.521

Дослідження ефективності вебзастосунків для публікації перекладів східної літератури

Козаченко Дмитро Олегович¹⁾

Бакалавр каф. Інженерії програмного забезпечення

E-mail: 9560578@stud.op.edu.ua

Сичков Віталій Сергійович¹⁾

Асистент каф. Інженерії програмного забезпечення

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8353-7679>; sychkov.v.s@op.edu.ua

¹⁾ Національний університет «Одеська політехніка», пр. Шевченка, 1. Одеса, 65044, Україна

АНОТАЦІЯ

У статті проведено аналіз наявних вебсайтів для викладення та читання перекладів літературних творів, з акцентом на виявлення їхніх основних проблем і недоліків. Описано три типи таких сайтів: універсальні, спеціалізовані та орієнтовані на східну літературу. Кожен тип має свої особливості, однак всі вони стикаються з подібними проблемами, серед яких: обмежений вибір контенту, складнощі у пошуку матеріалів і незручність користувацького інтерфейсу. Основною проблемою спеціалізованих сайтів, створених однією командою перекладачів (наприклад, Silver Raven), є обмежена кількість доступних робіт, а також незручність та довготривалість пошуку потрібної роботи, через потребу щоразу заходити на сайт нової команди перекладачів. Дизайн часто є посереднім і незручним для користувачів через брак досвіду в створенні сайтів та обмежені ресурси. Деякі команди навіть не мають власних сайтів і працюють на сторонніх платформах, наприклад, Telegram. Щодо універсальних сайтів, як-от Wattpad, головною проблемою є відсутність спеціалізованого фільтра для перекладених творів, що ускладнює їх пошук. Крім того, існують недоліки в дизайні сторінок читання, де багато вільного простору не використовується, а текст важко сприймається через невідповідний розмір і форматування. Спеціалізовані сайти для східної літератури, такі як uAuthor та Бака, також мають свої проблеми. Наприклад, uAuthor не дозволяє читати твори безпосередньо на сайті, що створює додаткові незручності для користувачів. Бака, хоч і надає таку можливість, має складну систему фільтрації та обмежені інструменти для додавання і редагування тексту. Стаття підсумовує, що наявні платформи не повністю відповідають потребам перекладачів і читачів такого різновиду східної літератури, як ранобе, що спонукає до розроблення нового вебзастосунку. Запропоноване рішення полягає в розробленні власного вебзастосунку, спеціально спрямованого на публікацію та читання творів. Основну увагу буде приділено дизайну як самого сайту, так і редактора тексту, щоб забезпечити зручність використання для перекладачів та читачів. Іншим рішенням є створення вебплатформи з декількох вебсервісів, які пов'язані між собою за допомогою методу розроблення та моделювання композитних вебсервісів.

Ключові слова: платформа для перекладачів; інструмент редагування тексту; фільтрація контенту; дизайн сайту; фанатські переклади; східна література; українська мова; переклад; ранобе; манга

Актуальність. Війна в Україні стала потужним каталізатором процесів українізації в усіх сферах суспільного життя. Попит на українськомовний контент значно зріс, що стимулювало розвиток українського книговидавництва та перекладу. Особливо відчутною стала ця тенденція у сфері перекладу зарубіжної літератури, зокрема східної.

Незважаючи на значні успіхи у перекладі західних творів, ситуація з перекладом східної літератури залишається складною. Твори японської легкої літератури, манги (комікси) та ранобе (популярний жанр японської літератури, що поєднує в собі текстовий опис та яскраві ілюстрації), популярні серед молоді, представлені на українському ринку переважно російськомовними перекладами. Офіційні українські видання таких творів є рідкістю.

Причинами такої ситуації є декілька факторів.

По-перше, відсутність стійкого попиту на українські переклади східної літератури в минулому не стимулювала розвиток цього сегмента ринку.

По-друге, бракує професійних перекладачів, які спеціалізуються на східних мовах і літературах.

По-третє, відсутність спеціалізованих платформ для публікації та розповсюдження українських перекладів ускладнює доступ читачів до них.

Фанатські перекладачі намагаються заповнити цю нішу, створюючи переклади у вільний час. Однак, вони стикаються з низкою проблем: брак фінансової підтримки, відсутність професійних редакторів, а також юридичні складнощі пов'язані з авторським правом.

This is an open access article under the CC BY license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.uk>)

Для вирішення цієї проблеми необхідно об'єднати зусилля перекладачів, видавців, літературознавців та державних інституцій. Створення спеціалізованої платформи для публікації та обговорення українських перекладів східної літератури стало б важливим кроком у цьому напрямку.

Така платформа могла б забезпечити:

- єдиний каталог українських перекладів – це дозволить читачам легко знаходити потрібні твори та дізнаватися про нові видання;
- комунікацію між перекладачами – перекладачі зможуть обмінюватися досвідом, співпрацювати над спільними проектами та шукати помічників;
- підтримку нових талантів – платформа може стати інкубатором для молодих перекладачів, надаючи їм можливість публікувати свої роботи та отримувати відгуки;
- залучення інвестицій – платформа може стати привабливою для інвесторів, які бажають підтримати розвиток українського книговидавництва.

Розширення доступу до українських перекладів східної літератури сприятиме популяризації української мови та культури, а також зміцнить культурні зв'язки України з країнами Сходу.

Метою дослідження є аналіз наявних платформ для публікації та читання перекладів, виявлення їхніх недоліків і розробка рішення для їх усунення на основі отриманих висновків.

Існують три основні типи сайтів з перекладами:

- універсальні (з усіма видами літератури);
- спеціалізовані (для однієї команди перекладачів);
- орієнтовані на східну літературу.

Однак усі вони стикаються з такими проблемами:

обмежена кількість робіт; тривалий пошук потрібного матеріалу та незручний інтерфейс.

Розглянемо першу проблему. Зазвичай вона притаманна сайтам, які створені однією командою перекладачів, наприклад, сайт команди Silver Raven (Рис. 1).

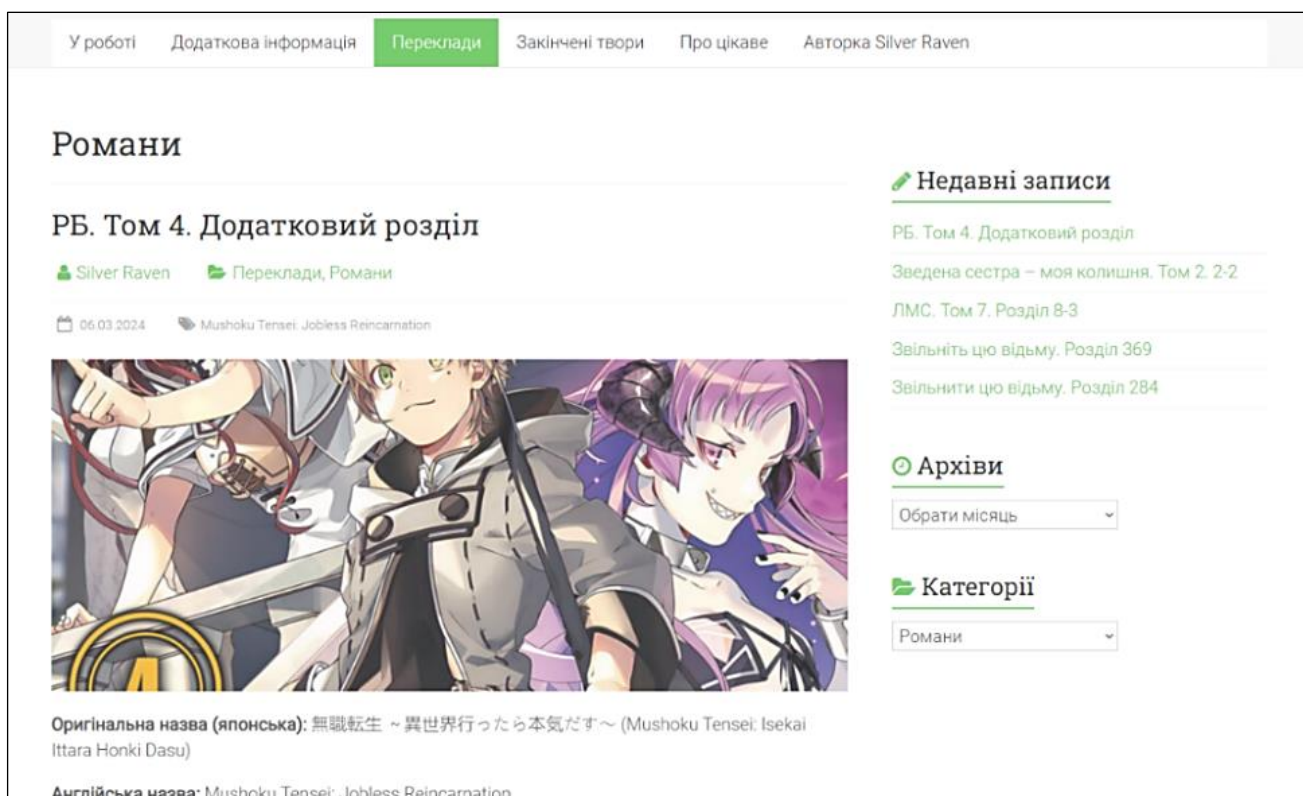

Рис. 1. Сайт команди Silver Raven

Зазвичай такі сайти мають посередній дизайн. Ця проблема обумовлена тим, що перекладом східної літератури займаються волонтери, які здебільшого змушені розробляти сайти самостійно, не маючи належних навичок створення таких сайтів, а також достатніх фінансових ресурсів для найму професійної команди розробників, здатної створити для них якісну вебплатформу [1]. Варто також зазначити, що лише невелика кількість перекладацьких команд мають власні вебсайти. Тому більшість команд обирає створювати канали на вже наявних платформах, як-от Telegram. Наприклад, команда перекладачів «Смаколик», яка займається перекладом ранобе «86 – Вісімдесят шість», використовує саме такий підхід [2]. На жаль, навіть у разі забезпечення високоякісного дизайну, це не вирішить основну проблему таких сайтів – обмежену кількість перекладених матеріалів та незручність пошуку. Одна команда, якою б професійною вона не була, не здатна перекласти всі необхідні роботи. Тому користувачеві доводиться звертатися до різних сайтів перекладацьких груп у пошуках конкретного матеріалу.

Другою проблемою є тривалий пошук потрібного контенту. Наприклад, на платформі Wattpad можна знайти різноманітні літературні твори, зокрема й переклади. Однак для цього потрібно витратити чимало часу, оскільки відсутній фільтр для пошуку саме перекладених творів. Це ускладнює процес, адже неможливо вказати, що цікавить саме переклад, а не оригінальний твір [3]. Крім того, Wattpad має певні проблеми з дизайном сторінки для читання (Рис. 2). Хоча текст розташований за центром, що зручно, ширина цього проміжку надто мала, через що важко читати великі обсяги тексту. Також на сторінках залишається багато вільного місця з боків, яке не використовується. Додатково, яскраві посилання сильно відволікають увагу, що ускладнює концентрацію на самому тексті.

Третьою проблемою є незручний інтерфейс. Wattpad вже було розглянуто, але варто також звернути увагу на два інші сайти, призначені для публікації перекладів східної літератури – uAuthor (Рис. 3) і Бака (Рис. 4). Обидві платформи мають свої недоліки в плані зручності використання, які також негативно впливають на користувацький досвід та ускладнюють роботу з контентом.

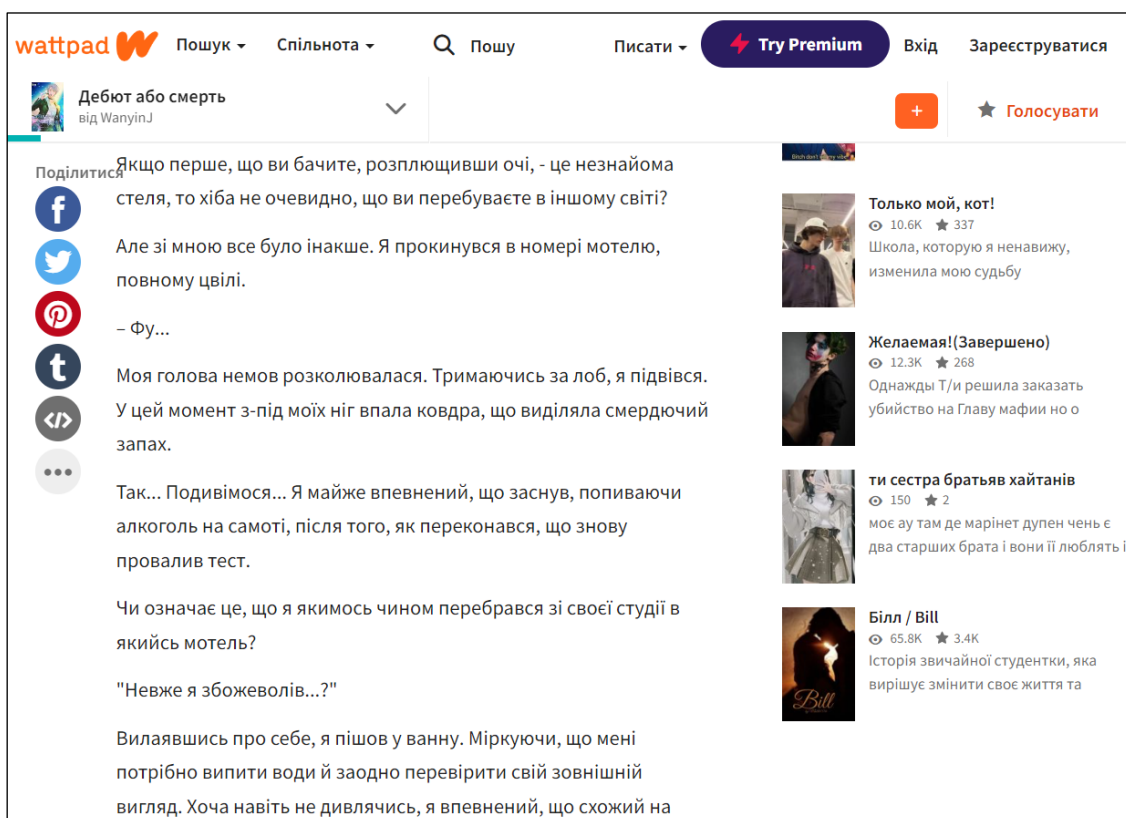

Рис. 2. Сторінка читання на Wattpad

Сайт uAuthor пропонує каталог робіт, розділений на зручні категорії. Однак користувачі стикаються зі значною проблемою: відсутністю можливості читати тексти безпосередньо на самому сайті. Замість цього, для ознайомлення з повними версіями робіт необхідно переходити на сторонні ресурси. Такий підхід змушує витратити додатковий час на пошук потрібних розділів і постійне перемикання між сайтами [4].

Сайт Бака, на відміну від uAuthor, дозволяє читати твори безпосередньо на платформі (Рис. 4).

Однак тут виникають інші проблеми, зокрема, незручна та перенасичена фільтрація за жанрами та тегами. Хоча фільтри присутні, вони неструктуровані, навіть алфавітно, що ускладнює пошук (Рис. 5,а). Ще однією проблемою є сторінка з розділом твору. Внизу сторінки знаходиться лише кнопка для переходу до наступного розділу, без можливості повернутися до попереднього або переглянути список усіх розділів. Це створює додаткові труднощі для користувачів (Рис. 5,б).

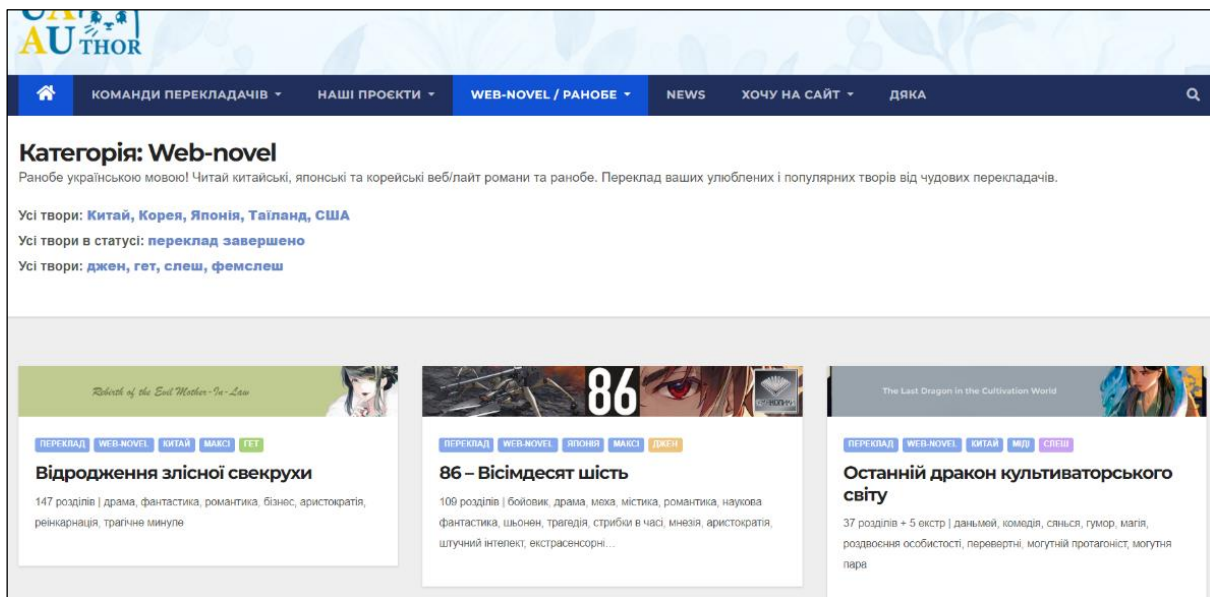

Рис. 3. Ранобе на сайті uAuthor

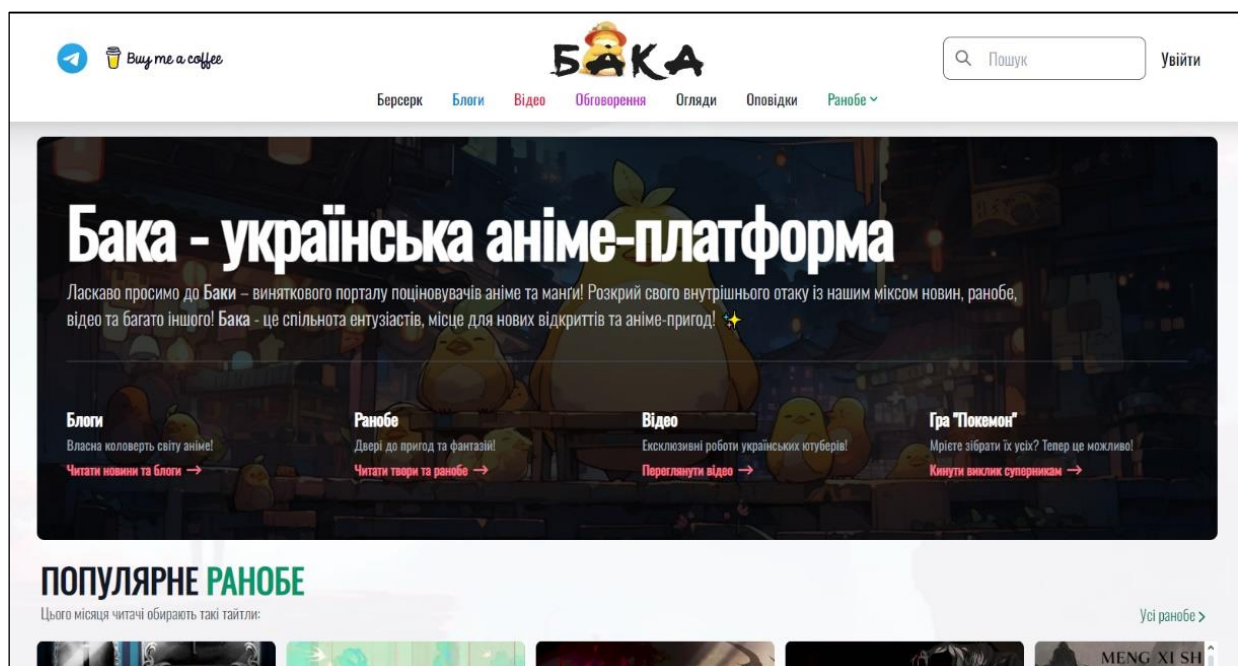

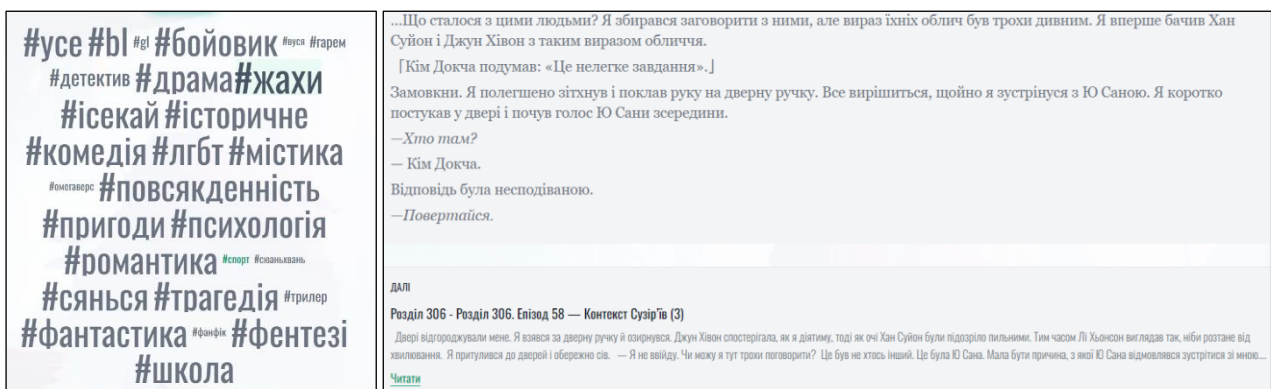
Рис. 4. Головна сторінка сайту Бака

Крім того, деякі можуть вважати недоліком те, що сайт Бака містить не лише переклади, але й новини аніме-спільноти, оскільки основна увага платформи спрямована саме на новини, а не на публікацію перекладів.

Процес додавання нових творів складається з трьох етапів: спочатку необхідно створити команду перекладачів, потім додати сам твір, і на завершальному етапі додати до твору розділ. Інструменти для редагування досить обмежені – мала кількість шрифтів, неможливість виділити кольором та інше [5].

Honey Manga, як і Бака, дозволяє читати твори безпосередньо на сайті. Однак, на відміну від Баки, яка більше орієнтована на аніме-спільноту, Honey Manga зосереджена на публікації коміксів та їх різновидів. Незважаючи на це, сайт має приємний дизайн та зручний інструментарій для роботи з різними творами (Рис. 6 та Рис. 7). Також на платформі є фільтрація за жанрами та окрема сторінка для ранобе.

Проте, першим основним недоліком цього сайту є відсутність налаштування тексту для читання – окрім зміни фону з білого на темний, інших опцій немає (Рис. 8). Другою важливою проблемою є те, що основна увага платформи зосереджена на манзі, тоді як ранобе представлено лише як додатковий контент [6].

а

б

Рис. 5. Проблема з тегами (а) та проблема перемикання розділів (б) на сайті Бака

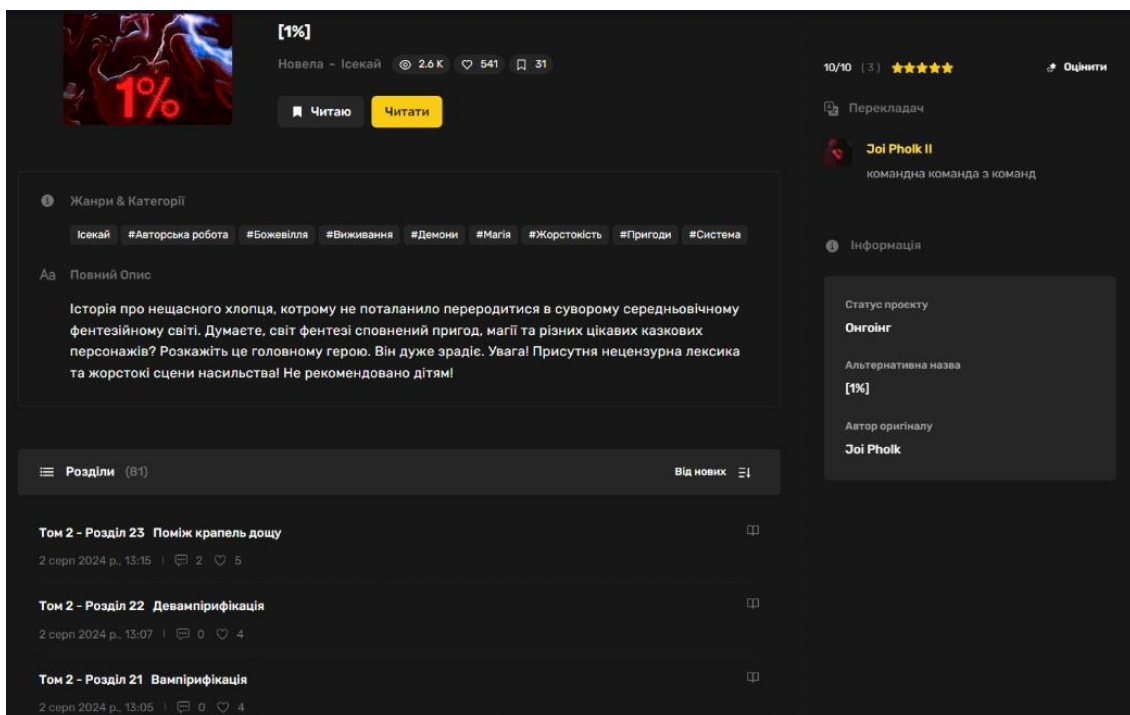

Рис. 6. Сторінка твору на Honey Manga

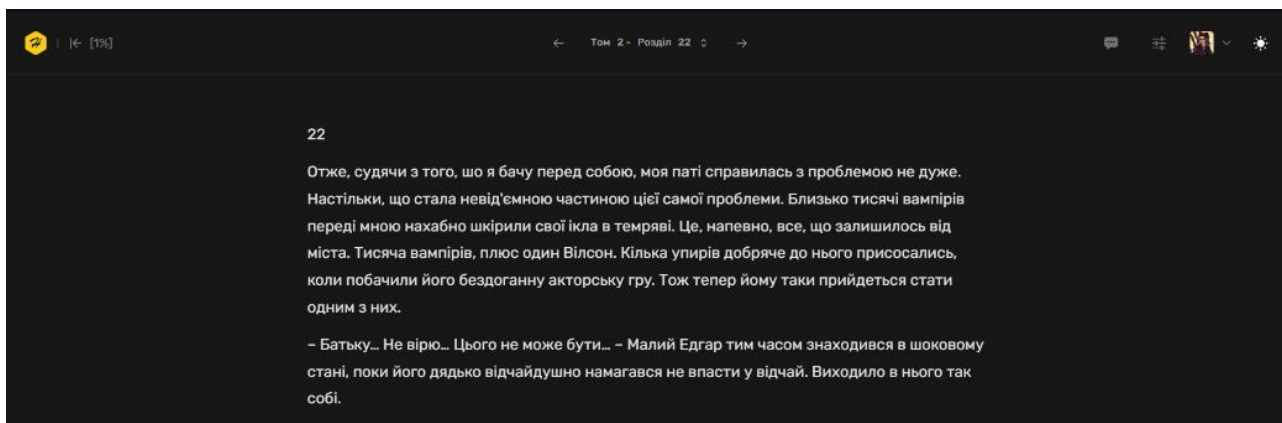

Рис. 7. Сторінка розділу на Honey Manga

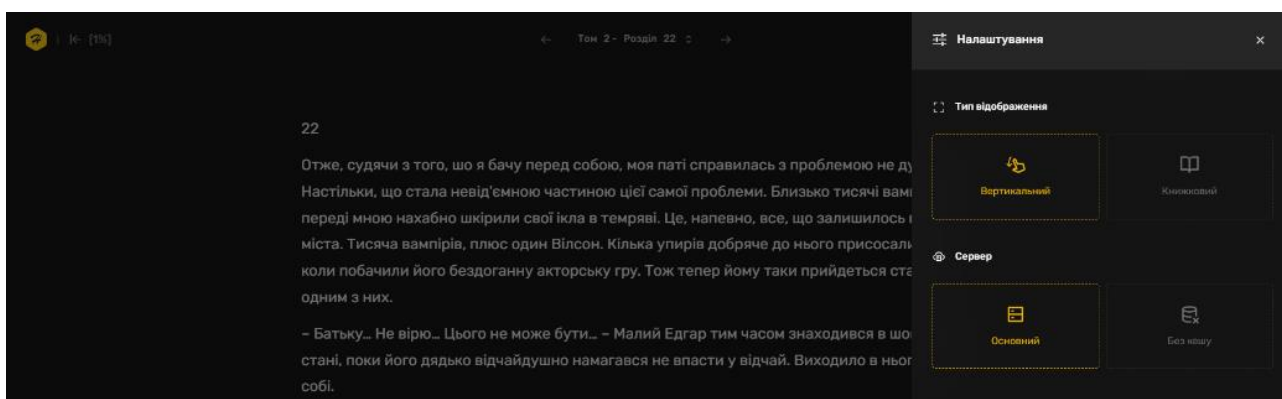

Рис. 8. Відсутність інструменту для налаштування тексту на Honey Manga

Проаналізувавши проблеми наявних рішень, доцільно сформувані їх порівняльну характеристику як в Таблиці.

Це дозволить чітко окреслити основні проблеми кожної платформи та сприятиме пошуку ефективних рішень для їх усунення.

Висновки. Отже, основною проблемою розглянутих сайтів, згідно з аналізом у таблиці вище, є те, що вони не орієнтовані на публікацію перекладів і читання саме ранобе. Через це дизайн платформ недостатньо адаптований до потреб перекладачів, а наявні інструменти для редагування тексту прості й незручні. Деякі сайти навіть не дозволяють читати або додавати перекладені твори. Враховуючи ці недоліки, прийнято рішення розробити вебзастосунок WorldLibraryUA, спеціально спрямований саме на публікацію та читання творів. Основну увагу необхідно приділити дизайну як самого сайту, так і редактора тексту.

Таблиця. Порівняння характеристик сайтів для викладення перекладу

Характеристика	Сайт	Silver Raven	uAuthor	Бака	Watt-pad	Honey Manga	World-LibraryUA
Реєстрація користувачів		-	+	+	+	+	+
Збір різних перекладачів та їхніх робіт		-	+	+	+	+	+
Швидкий пошук потрібного перекладу		+	+	+	-	+	+
Можливість читати на сайті		+	-	+	-	+	+
Можливість коментувати роботи		-	+	+	+	+	+
Пошук за типами або жанрами		-	+	-	+	+	+
Орієнтованість лише на ранобе		+	+	-	-	-	+
Можливість додавати власні роботи		-	+	+	+	+	+

Альтернативним рішенням є розробка вебплатформи, що складається з декількох вебсервісів, інтегрованих за допомогою методу розроблення та моделювання композитних вебсервісів [7]. Це рішення обґрунтоване тим, що манга та ранобе часто мають взаємозв'язок: спочатку створюється ранобе, на основі якого пізніше розробляється манга. Такий підхід дозволить задовольнити потреби як читачів, які цікавляться обома форматами, так і перекладачів, які отримують доступ до універсальної платформи. Водночас буде збережено характерний дизайн та специфічні інструменти для читання і редагування кожного виду літератури.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. «Творча майстерня Silver Raven. Переклади українською. Фанфіки й ориджинали українською». – Доступно з: <http://silver-raven.in.ua/>. – [Дата звернення: 28.08.2024].
2. “86-Вісімдесят шість – переклад новели українською. Переклад команди «Смаколики». *Telegram*. – Доступно з: <https://t.me/smakolyku86/>. – [Дата звернення: 28.08.2024].
3. “Wattpad – Where stories live”. – Доступно з: <https://www.wattpad.com/>. – [Дата звернення: 28.08.2024].
4. “юАвтор | uAuthor – команди перекладачів, переклад українською”. – Доступно з: <https://author.org.ua/>. – [Дата звернення: 01.09.2024].
5. “Бака – українська аніме-платформа”. – Доступно з: <https://baka.in.ua/>. – [Дата звернення: 01.09.2024].
6. “Honey Manga”. – Доступно з: <https://honey-manga.com.ua/>. – [Дата звернення: 01.09.2024].
7. Gozhyj A. P., Kalinina I. A. і Gozhyj V. A. “Method for developing and modelling composite web-services”. *Herald of Advanced Information Technology*. 2022; Vol. 5, No. 3: 185–197. DOI: <https://doi.org/10.15276/hait.05.2022.14>.

DOI: <https://doi.org/10.15276/ict.01.2024.21>

UDC 004.414.32; 821.521

A study on the effectiveness of web applications for publishing translations of oriental literature

Dmytro O. Kozachenko¹⁾

Bachelor, Department of Software Engineering

E-mail: 9560578@stud.op.edu.ua

Vitalii S. Sychkov¹⁾

Assistant, Department of Software Engineering

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8353-7679>; sychkov.v.s@op.edu.ua

¹⁾ Odesa Polytechnic National University, 1, Shevchenko Ave. Odesa, 65044, Ukraine

ABSTRACT

The article analyzes existing websites for publishing and reading translations of literary works, with an emphasis on identifying their main problems and shortcomings. Three types of such sites are described: universal, specialized, and oriental literature-oriented. Each type has its own peculiarities, but they all face similar problems, including a limited choice of content, difficulties in finding materials, and inconvenient user interface. The main problem with specialized websites created by a single team of translators (e.g., Silver Raven) is the limited number of available works, as well as the inconvenience and time-consuming search for the right job due to the need to visit the website of a new team of translators every time. The design is often mediocre and inconvenient for users due to a lack of experience in website development and limited resources. Some teams do not even have their own websites and work on third-party platforms, such as Telegram. As for universal sites such as Wattpad, the main problem is the lack of a specialized filter for translated works, which makes it difficult to find them. In addition, there are shortcomings in the design of the reading pages, where a lot of free space is not used and the text is difficult to read due to inappropriate size and formatting. Specialized sites for oriental literature, such as uAuthor and Baka, also have their problems. For example, uAuthor does not allow reading works directly on the site, which creates additional inconvenience for users. Baka, while providing such a possibility, has a complex filtering system and limited tools for adding and editing text. The article concludes that the existing platforms do not fully meet the needs of translators and readers of such a type of oriental literature as ranobe, which prompts the development of a new web application. The proposed solution is to develop our own web application specifically aimed at publishing and reading works. The main attention will be paid to the design of both the website and the text editor to ensure ease of use for translators and readers. Another solution is to create a web platform of several web services that are interconnected using the composite web service design and modeling method.

Keywords: Platform for translators; text editing tool; content filtering; website design; fan translations; oriental literature; Ukrainian language; translation; ranobe; manga